

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om hold af heste

(Ændring af indretningsmæssige krav, ændring af krav om fold og adgang til fold samt indførelse af undtagelse fra krav om håndtering af visse heste)

§ 1

I lov om hold af heste, jf. lovbekendtgørelse nr. 472 af 15. maj 2014, foretages følgende ændringer:

1. § 6 affattes således:

»§ 6. Loftshøjden i stalden skal være mindst hestens stangmål plus 75 cm i frihøjde over eventuel strøelse. For heste med et stangmål på 1,85 m og derover kan loftshøjden dog være 2,60 m i frihøjde over eventuel strøelse.

Stk. 2. Kravet i stk. 1, kan fraviges i op til 15 pct. af stalden, hvor loftshøjden er lavere på grund af spærfødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, forudsat at hestene ikke derved kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe. Arealet med lavere loftshøjde, som beskrevet i 1. pkt., må ikke overstige 15 pct. af den enkelte hests minimums areal, jf. §§ 7-9.

Stk. 3. I stalde med taghældning kan kravet i stk. 1 fraviges i op til 30 pct. af stalden, forudsat at fravigelsen skyldes taghældningen, og der ikke er spærfødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, der begrunder en fravigelse, jf. stk. 2. Det er en forudsætning for fravigelse af kravet til loftshøjde i stk. 1, at hestene ikke derved kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe. Arealet med lavere loftshøjde, som beskrevet i 1. pkt., må ikke overstige 30 pct. af den enkelte hests minimums areal, jf. §§ 7-9.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i stk. 1-3, må loftshøjden i stalden ikke være lavere end 2,10 m i frihøjde over eventuel strøelse.«

2. I § 7 ændres »(2 x hestens stangmål)²« til: »(1,7 x hestens stangmål)²«.

3. § 9, stk. 2-3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Gulvarealet i folingsboksen skal være mindst (2,0 x hoppens stangmål)², og den korteste side af boksen skal være mindst 1,7 x hoppens stangmål.

Stk. 3. Når hoppe og føl er på stald, skal de indtil tidspunktet for fravæning, dog maksimalt 6 måneder, opholde sig i folingsboksen eller en boks af tilsvarende størrelse, jf. stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis hoppe og føl opstaldes efter reglerne om gruppeopstaldning, jf. § 8.«

4. § 13 affattes således:

»§ 13. Luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af luftarter skal holdes på et niveau, som ikke udsætter hesten for væsentlig ulempe. Stalden skal have mekanisk eller naturlig ventilation, som sikrer et tilstrækkeligt luftskifte.«

5. § 14 affattes således:

»§ 14. Der skal være tilstrækkeligt naturligt lys i stalden, om nødvendigt suppleret med kunstigt lys, til at opfylde hestes adfærdsmæssige og fysiologiske behov.

Stk. 2. Stalden skal indrettes således, at følgende krav er opfyldt:

- 1) Belysningen skal være jævnt fordelt således, at hestene kan se hinanden og få et visuelt overblik over deres omgivelser.
- 2) Det skal tilstræbes, at belysningen følger en døgnrytme, dog skal der altid sikres passende sammenhængende perioder med lys og mørke.
- 3) Der skal være kunstig belysning af tilstrækkelig styrke til, at hestene til enhver tid kan tilses. Lyskilderne skal placeres således, at de ikke medfører ulempe for hestene.«

6. § 16, stk. 2, 3. pkt., ophæves.

7. I § 16 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at kravet i stk. 2 kan fraviges for bestemte typer af heste eller hvor veterinære hensyn eller hensyn til hestens adfærd tilsiger det.«

8. § 17, stk. 2-3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Når føl og plage er på fold, skal de, indtil de er 2 år gamle, på fold med artsfæller.

Stk. 3. Føl og plage skal, indtil de er 1 år gamle, på fold sammen med artsfæller mindst 2 timer 5 dage om ugen. Dette kan dog fraviges i kortere perioder med træning.

Stk. 4. Stk. 1-3 kan fraviges, hvis veterinære eller ekstreme vejrmæssige forhold taler afgørende herfor.«

9. I § 25 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Kravet i stk. 1 gælder ikke hestepopulationer, der lever delvist vildt i særligt afgrænsede områder.«

10. I § 36, stk. 4, ændres »§ 6, stk. 1 og stk. 3, §§ 7-9 og § 14, stk. 1, 2. pkt., « til: »§§ 6-9«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. § 17, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, træder i kraft 1. januar 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Loftshøjde i stalden
 - 3.1.1. Gældende ret (§ 6, stk. 1-2)
 - 3.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Lovforslagets indhold
 - 3.2. Staldrumfang og indeklima
 - 3.2.1. Gældende ret (§ 6, stk. 3, og § 13)
 - 3.2.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Lovforslagets indhold
 - 3.3. Boksstørrelser
 - 3.3.1. Gældende ret (§§ 7 og 9)
 - 3.3.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Lovforslagets indhold
 - 3.4. Lys i stalden
 - 3.4.1. Gældende ret (§ 14)
 - 3.4.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Lovforslagets indhold
 - 3.5. Hestes adgang til fold
 - 3.5.1. Gældende ret (§§ 16-17)
 - 3.5.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Lovforslagets indhold
 - 3.6. Håndtering af heste
 - 3.6.1. Gældende ret (§ 25)
 - 3.6.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.6.3. Lovforslagets indhold
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med lovforslaget foreslås en række ændringer i lov om hold af heste vedrørende loftshøjde, rumfang/indeklima, boksstørrelser, ophold i folingsboks, lys i stalden, antal heste på fold, adgang til foldophold og håndtering.

Formålet med lovforslaget er at ændre og præcisere en række bestemmelser i hesteloven således, at loven fortsat sikrer velfærden for heste samtidig med, at den ikke stiller unødigt strenge krav til hesteholdene.

Lov nr. 528 af 6. juni 2007 om hold af heste trådte i kraft den 1. januar 2008, bortset fra visse bestemmelser, som er omfattet af diverse overgangsordninger.

Det Dyreetiske Råd afgav i marts 1998 en udtalelse om hold af heste, hvor rådet anbefalede, at justitsministeren fastsatte regler om hestens opholdsarealer og opholdsrum samt om inventaret heri. Den daværende regering tilsluttede sig i handlingsplanen for bedre dyrevelfærd fra april 2002 "Dyrs velfærd – vores ansvar" det Dyreetiske Råds vurdering af, at der var behov for nærmere regler for hold af heste. Justitsministeren nedsatte efterfølgende en arbejdsgruppe, der havde til opgave at foretage en undersøgelse af hestenes forhold og udarbejde forslag til regler om hold af heste. Arbejdsgruppen blev nedsat i april 2003 og kom med en rapport om hold af heste i januar 2006.

Justitsministeriet fremsatte i marts 2007 forslag til lov om hold af heste, der i det væsentlige svarede til lovudkastet fra arbejdsgruppens rapport. Loven blev vedtaget i juni 2007, og den trådte i kraft den 1. januar 2008. For hestehold etableret før den 1. juli 2007 trådte dele af loven dog først i kraft henholdsvis den 1. januar 2011 og den 1. januar 2016, mens andre dele af loven først træder i kraft den 1. januar 2020.

2. Lovforslagets baggrund

Det fremgår af bemærkningerne til lov om hold af heste, jf. Folketingstidende 2006-2007, tillæg A, side 7209 ff. (herefter bemærkningerne til hesteloven), at loven skulle omfattes af lovovervågning. Lovovervågningen skulle ifølge bemærkningerne fokusere på, om reglerne har ført til den tilsigtede forbedring af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste, samt hvilken betydning reglerne i øvrigt har haft for hesteholdene.

Lovovervågningen blev oversendt til Folketingets Fødevarerudvalg den 12. juni 2014 (FLF Alm. del Bilag 287). Som en del af lovovervågningen blev der foretaget en omfattende høring af interessenter på området. Høringssvarene peger særligt på, at især de, der repræsenterer hesteavlen, ridesporten og væddeløbssporten (herefter hestesektoren), ønsker en række indretningsmæssige krav i loven lempet. Disse indretningsmæssige krav træder først i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, og hestesektoren har længe peget på, at disse regler er meget omkostningskrævende, særligt i forhold til reglerne om f.eks. boksstørrelse og staldrumfang.

Flere af høringssvarene peger endvidere på, at heste er flokdyr og derfor har et naturligt behov for social kontakt til artsfæller, hvorfor social kontakt har betydning for hestes velfærd. Miljø- og fødevarerministeriet er opmærksom på dette, men finder, at dette hensyn må afvejes overfor andre hensyn, herunder især konsekvenserne af et krav om, at et hvert hestehold skal bestå af minimum to heste. Der findes på nuværende tidspunkt ikke opgørelser, der viser, hvor mange hestehold, der alene består af en hest. Miljø-

og Fødevareministeriet vil derfor indenfor en periode af tre år foretage en undersøgelse, der skal kunne give en indikation af, hvor mange heste der holdes enkeltvis, for herefter at vurdere, om der er behov for at indføre et egentligt krav om, at et hestehold skal bestå af minimum to heste.

Med baggrund i lovovervågningen af hesteloven, herunder de indkomne høringssvar, foreslås det, at hesteloven ændres som nedenfor beskrevet.

En væsentlig del af de foreslåede ændringer til lov om hold af heste forventes generelt at være byrdelempende for hestesektoren. Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at dette kan gøres uden at forringe dyrevelfærden for heste.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Loftshøjde i stalden

3.1.1. Gældende ret (§ 6, stk. 1-2)

Det følger af hestelovens § 6, stk. 1, at der alle steder i stalden skal være mindst 2,60 m i frihøjde over eventuel strøelse. Kravet om, at højden skal måles over strøelse, skal sikre, at loftshøjden ved et tykt lag strøelse ikke er mindre end 2,60 m.

Det fremgår af bemærkningerne til hesteloven, at der ved fastsættelse af loftshøjden er lagt vægt på, at heste skal kunne stå i deres naturlige stilling og strække halsen op uden at kunne komme til skade.

Af hensyn til hestehold, der alene består af små heste, blev der i § 6, stk. 2, fastsat bemyndigelse til, at ministeren kunne fastsætte regler om lavere loftshøjde for bestemte typer af heste.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1016 af 21. oktober 2008 om loftshøjden i hestestalde. Af bekendtgørelsen fremgår, at stalde som benyttes til opstaldning af heste med et stangmål på ikke over 1,35 m skal have en loftshøjde på minimum 2,10 m over eventuel strøelse. For hver 10 cm, der tillægges stangmålet, øges loftshøjden med 10 cm. For heste med et stangmål på over 1,65 m skal loftshøjden være minimum 2,60 m målt over eventuel strøelse. Kravet om loftshøjde gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft i 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4.

3.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser

I forbindelse med lovovervågningen anførte flere interessenter, at højden i hestestalde bør relatere sig til hestens størrelse. Det blev bl.a. anført, at mange stalde har svært ved at leve op til lovens krav om loftshøjde, og at en del stalde må lukke som følge af kravet om en lofthøjde på 2,60 m. Derudover blev der gjort opmærksom på, at der i hestestalde kan være placeret spærfødder eller andre bygningsmæssige konstruktioner, der betyder, at en i øvrigt velfungerende boks ikke kan leve op til kravet om loftshøjde i hele boksens areal.

Omvendt blev det også i forbindelse med lovovervågningen anført, at det er vigtigt, at de nuværende ikrafttrædelsesdatoer bibeholdes, idet lovens indretningsmæssige krav til stalde, herunder loftshøjde, indeholder de væsentligste velfærdsforbedringer for heste.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at loftshøjden i stalden bør relatere sig til hestens størrelse. Dette er også udgangspunktet for fastsættelse af kravene til loftshøjde i bekendtgørelse om loftshøjde i hestestalde, jf. ovenfor i pkt. 3.1.1. Bekendtgørelsen fastsætter imidlertid loftshøjden trinvist ud fra hestens stangmål i intervaller på 10 cm. Dette kan medføre, at der udløses krav om 10 cm ekstra loftshøjde, hvis hesten vokser 1 cm i stangmål, eller hvis boksen anvendes til en hest, der er en 1 cm højere end den hest, der tidligere har været opstaldet i boksen.

Miljø- og Fødevareministeriet finder, at en bestemmelse om loftshøjde i hestestalden kan gøres mere fleksibel ved at give mulighed for, at loftshøjden ikke reguleres trinvist i intervaller på 10 cm, men forholdsmæssigt ud fra den enkelte hests stangmål, således at der i stedet i loven tages hensyn til hestens størrelse ved fastsættelse af kravet til loftshøjde. Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at kravet til staldens loftshøjde kan fastsættes til minimum hestens stangmål plus 75 cm målt i frihøjde over eventuel strøelse, uden at dette går ud over velfærden for heste. Dette svarer i det væsentligste til den lofthøjde, der fremgår af bekendtgørelse om loftshøjden i hestestalde. Det er herefter Miljø- og Fødevareministeriet vurdering, at § 6, stk. 2, og bekendtgørelse om loftshøjden i hestestalde kan ophæves.

For de største heste (på over 1,85 cm) fastholdes dog, at en loftshøjde på 2,60 m er tilstrækkeligt (uanset hestens højde). Det er endvidere Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at kravet til loftshøjde bør kunne fraviges i en del af stalden eller opstaldningsarealet, hvor det på grund af spærffødder eller andre bygningsmæssige konstruktioner ikke er muligt at opfylde kravet til loftshøjde, så længe afvigelsen ikke er til væsentlig ulempe eller skade for hesten. Hvor stor en del af stalden eller opstaldningsarealet, der vil kunne fravige kravet til loftshøjde, bør afhænge af hvilken type bygningsmæssig konstruktion, der begrundes fravigelsen samt placeringen heraf.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at spærffødder, tværgående lofts bjælker og lignende konstruktioner kun bør kunne begrunde en fravigelse af kravet om loftshøjde i mindre grad, da sådanne konstruktioner typisk vil gå på tværs af opstaldningsarealet og derfor vil være til ulempe for hesten i højere grad, end det vil være tilfældet for konstruktioner langs en endevæg. Det er således Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at der i tilfælde af spærffødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner kun bør kunne fraviges fra kravet til loftshøjde i et omfang svarende til 15 pct. af stalden, dog aldrig mere end 15 pct. af det minimumsareal, der i medfør af §§ 7-9 skal være til rådighed for den enkelte hest. Fravigelsen af kravet om loftshøjde på maksimalt 15 pct. er foreslået med udgangspunkt i praktiske erfaringer og skal sikre, at kravet til loftshøjde i stalden ikke fraviges i et sådant omfang, at ændringen kan have negativ indflydelse på hestens velfærd.

I stalde med taghældning er det Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at der bør kunne fraviges fra kravet om loftshøjde i større omfang end beskrevet ovenfor, da fravigelse fra kravet til loftshøjde i sådanne situationer vil begrænse sig til den ene ende af hestens opstaldningsareal, ligesom loftshøjden gradvist vil stige i takt med taghældningen. En større fravigelse af kravet til loftshøjde vurderes på den baggrund at være forsvarligt, hvorfor det foreslås, at kravet til loftshøjde kan fraviges i op til 30 pct. af stalden, dog maksimalt 30 pct. af det minimumsareal, der i medfør af §§ 7-9 skal være til rådighed for den enkelte hest.

En undtagelse fra kravet om loftshøjde i op til 30 pct. af stalden forudsætter, at fravigelsen skyldes taghældningen, og at der ikke i øvrigt er spærflødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, som også begrunder en fravigelse af kravet til loftshøjde i stk. 1.

I bekendtgørelse om loftshøjden i hestestalde anvendes der en minimumsloftshøjde på 2,10 m, uanset hestens størrelse. Miljø- og Fødevareministeriets finder, at dette krav fortsat bør gælde af hensyn til at sikre velfærden for hesten.

Miljø- og Fødevareministeriet finder, at en ændring af de gældende regler til loftshøjde i hestestalde, som beskrevet ovenfor, vil gøre reglerne mere fleksible og sikre en fremtidig anvendelse af mange eksisterende velfungerende staldbygninger. Det er samtidig Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at de foreslåede ændringer ikke vil påvirke hestenes velfærd negativt.

For hestehold etableret før den 1. juli 2007 træder reglerne om loftshøjde i hestestalde i kraft den 1. januar 2020, jf. § 36, stk. 4. Miljø- og Fødevareministeriet finder, at ændring af reglerne vedrørende loftshøjden i hestestalde i overensstemmelse med ovenstående overvejelser vil være en lempelse af kravet til loftshøjde i hestestalde set i forhold til de gældende regler. Imidlertid vil der formentlig fortsat være hestehold etableret før den 1. juli 2007, der ikke i dag lever op til lovens eller dette lovforslags bestemmelser om loftshøjde i hestestalde. Disse hestehold vil have en forventning om fortsat at kunne holde hest uden større ombygninger eller investeringer indtil den 1. januar 2020. Det foreslås derfor, at de ændrede krav om loftshøjde (ligesom de gældende bestemmelser) bliver omfattet af overgangsordningen i den gældende lov, således at de først træder i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007.

3.1.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at lovens krav om en loftshøjde på mindst 2,60 m i frihøjde over eventuel strøelse, og bemyndigelsen til at fastsætte regler om lavere loftshøjde for bestemte typer af heste, erstattes af en bestemmelse om, at loftshøjden i stalden skal være mindst hestens stangmål plus 75 cm i frihøjde målt over eventuel strøelse. For heste med et stangmål på 1,85 m eller derover kan loftshøjden dog være 2,60 m i frihøjde målt over eventuel strøelse.

Herudover foreslås det med stk. 2 indført, at kravet til loftshøjde i stk. 1 kan fraviges i maksimalt 15 pct. af stalden, hvor loftshøjden på grund af spærflødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner er lavere, hvis hestene ikke derved kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe. Dog må et areal med lavere loftshøjde maksimalt udgøre 15 pct. af den enkelte hests minimumsopstaldningsareal, som er fastsat i §§ 7-9.

Som stk. 3 foreslås indført en bestemmelse, der giver mulighed for, at kravet til loftshøjde i stk. 1 i stalde med taghældning kan fraviges i op til 30 pct. af stalden, dog maksimalt 30 pct. af den enkelte hests minimumsareal, jf. §§ 7-9, hvis fravigelsen alene skyldes taghældning, og der ikke i øvrigt er spærflødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, der begrunder en fravigelse, jf. det foreslåede stk. 2.

Som stk. 4 foreslås indført en bestemmelse om, at der, uanset de foreslåede krav til loftshøjde i stk. 1-3, ingen steder i stalden må være en loftshøjde på under 2,10 m i frihøjde målt over eventuel strøelse.

3.2. Staldrumfang og indeklime

3.2.1. Gældende ret (§ 6, stk. 3, og § 13)

Det følger af hestelovens § 6, stk. 3, at staldrumfanget pr. hest skal være minimum 30 m³. Af bemærkningerne til hesteloven fremgår, at formålet med bestemmelsen er at sikre en bedre ventilation i stalden.

Kravet om staldrumfang gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, mens det først træder i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. § 36, stk. 4.

Bestemmelsen om rumfang skal ses i sammenhæng med lovens § 13, hvorefter luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af luftarter skal holdes på et niveau, som ikke er skadeligt for heste, og stalden skal have ventilation, som sikrer et tilstrækkeligt luftskifte. Det følger af bemærkningerne til lovens § 13, at bestemmelsens formål er at sikre tilstrækkelig ventilation og luftsammensætning i stalden for at hindre luftvejslidelser hos heste.

For hestehold etableret efter den 1. juli 2007 har kravet i lovens § 13 været gældende fra 1. januar 2008, mens det for hestehold etableret før den 1. juli 2007 trådte i kraft 1. januar 2011, jf. § 36, stk. 2.

3.2.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser

I forbindelse med lovovervågningen gjorde interessenter opmærksom på, at et fast rumfang pr. hest ikke er fleksibelt set i forhold til, at kravet gælder for både meget små ponyer og meget store heste.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at det af hensyn til hestenes velfærd er væsentligt at sikre et godt indeklima i stalden, men at dette også kan opnås ved regler, der er mere fleksible og lettere at håndtere, end lovens regler er i dag.

Et krav om et fast rumfang pr. hest er ikke fleksibelt, idet der ikke tages hensyn til den enkelte hests størrelse, og dermed hvilken påvirkning af staldklimaet dette medfører, herunder navnlig med hensyn til temperatur gennem varmeproduktion, relativ luftfugtighed samt luftens indhold af f.eks. ammoniak og kuldioxid. Endvidere er det i mange tilfælde svært at beregne rumfang pr. hest. Dette er især tilfældet i stalde, hvor der er loft til kip, hvor beregningen derfor kompliceres af, at der skal tages hensyn til et skrånende loft.

Som det fremgår ovenfor under punkt 3.2.1. har både § 6, stk. 3, og § 13 til formål at sikre passende ventilation og luftkvalitet i stalden. På den baggrund vurderer Miljø- og Fødevareministeriet, at kravet om et minimumsrumfang på 30 m³ pr. heste kan ophæves, såfremt der samtidig sker en stramning vedrørende staldklimaet i § 13 med henblik på at sikre, at en ophævelse af kravet om rumfang ikke forringer velfærden for heste.

Et godt staldklima spiller en væsentlig rolle for hestens velfærd, herunder sundhed. Med de ovenfor beskrevne ændringer tilsigtes ikke en velfærds-mæssig ændring af forholdene for heste, men alene en forenkling af reglerne om indeklimaet i hestestalde. Er der tvivl om kvaliteten af staldklimaet, kan dette afklares ved måling af bl.a. luftens indhold af gasarter samt den relative luftfugtighed. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 1, nr. 4.

3.2.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at hestelovens § 6, stk. 3, ophæves, idet der foreslås en nyaffattelse af lovens § 13, som tilgodeser behovet for regulering af staldens indeklime.

Lovens § 13 foreslås nyaffattet således, at luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af luftarter skal holdes på et niveau, som ikke udsætter hesten for væsentlig ulempe. Derudover foreslås det præciseret, at stalden skal have mekanisk eller naturlig ventilation, som sikrer et tilstrækkeligt luftskifte i stalden.

3.3. Boksstørrelser

3.3.1. Gældende ret (§§ 7 og 9)

Det følger af hestelovens § 7, at gulvarealet ved opstaldning enkeltvis i boks skal være mindst $(2,0 \times \text{hestens stangmål})^2$, og at den korteste side af boksen skal være mindst $1,7 \times \text{hestens stangmål}$.

For gruppeopstaldning gælder arealkravene i lovens § 8, hvorefter der for de første 4 heste skal være mindst $(2,0 \times \text{hestens stangmål})^2$ pr. hest og herefter $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$ pr. hest.

Det følger af lovens § 9, stk. 1, at foling skal ske i folingsboks. Af bestemmelsens stk. 2 følger, at gulvarealet i folingsboksen skal være mindst $(2,5 \times \text{hoppens stangmål})^2$.

Af bemærkningerne til hesteloven fremgår bl.a., at udgangspunktet for fastsættelsen af boksstørrelse har været, at hestene skal have et opstaldningsareal af en sådan størrelse, at de kan vende sig, lægge sig ned på siden og komme op igen, uden at komme til skade. Endvidere fremgår, at der ikke på tidspunktet for hestelovens tilblivelse fandtes videnskabeligt anerkendte undersøgelser vedrørende betydningen af boksens størrelse for hestens velfærd.

Derudover følger det af lovens § 9, stk. 3, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboks den første måned efter folingen.

Af bemærkninger til hesteloven fremgår, at kravet om, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboksen den første måned efter foling, ikke indebærer et forbud mod, at hoppe og føl må komme på fold, og at lovens regler om foldophold også gælder hoppe og føl i denne periode. Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at hoppe og føl, der opstaldes sammen ud over den første måned, er omfattet af arealkravene ved gruppeopstaldning, jf. § 8.

Kravene til boksstørrelser gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft i 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4.

3.3.2. Miljø- og fødevareministeriets overvejelser

I forbindelse med lovovervågning af hesteloven anførte flere interessenter, at der ikke er videnskabeligt belæg for de boksstørrelser, der er fastsat i loven i dag. Ligesom med flere af de indretningsmæssige krav i loven blev det anført, at kravet til boksstørrelser truer med at lukke en del rideskoler, hestepensioner og stutier, idet det enten er meget omkostningskrævende at opfylde kravene eller i nogle tilfælde ikke muligt. Andre interessenter gav i forbindelse med lovovervågningen udtryk for, at kravene til boksstørrelser er væsentlige for hestenes velfærd, hvorfor de bør bibeholdes i nuværende udformning.

På tidspunktet for hestelovens tilblivelse fandtes der ikke videnskabeligt anerkendte undersøgelser vedrørende betydningen af boksens størrelse for hestens velfærd. Justitsministeriet tilsluttede sig arbejdsgruppens opfattelse af, at udgangspunktet for fastsættelsen af størrelsen af boksene måtte være, at heste skal have et opstaldningsareal af en sådan størrelse, at de kan vende sig, lægge sig ned på siden og rejse sig igen, uden at komme til skade. Af samme grund fandt arbejdsgruppen og Justitsministeriet ved lovens tilblivelse, at kravet til boksens størrelse måtte knyttes til hestens stangmål for derved at sikre, at alle heste, uanset størrelse, blev opstaldet i tilstrækkeligt store bokse. Arbejdsgruppen differentierede i sin rapport mellem eksisterende stalde og nybyggede eller ombyggede stalde. For så vidt angår eksisterende stalde fandt arbejdsgruppen, at arealkravet til enkelttopstaldning skulle fastsættes til $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$, idet det var arbejdsgruppens opfattelse, at en boks mindre end $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$ ville være i strid med dyreværnslovens intentioner. Efter arbejdsgruppens opfattelse skulle arealkravet være $(2 \times \text{hestens stangmål})^2$ ved nybyggeri eller væsentlig ombygning, hvilket på sigt også skulle gælde eksisterende stalde.

For så vidt angår folingsbokse var det arbejdsgruppens og Justitsministeriets opfattelse, at boksen skulle være større end traditionelle bokse af hensyn til hoppens og føllets sikkerhed i forbindelse med folingen. I eksisterende stalde fandt arbejdsgruppen derfor, at folingsboksens gulvareal skulle være minimum $(2,0 \times \text{hoppens stangmål})^2$, mens den ved nybyggeri eller væsentlig ombygning, og på sigt alle stalde, skulle være $(2,5 \times \text{hestens stangmål})^2$.

Til brug for arbejdet med nærværende lovforslag har Aarhus Universitet på foranledning af Fødevarestyrelsen udarbejdet "Vidensyntese om boksstørrelse for heste", der blev endeligt afrapporteret den 15. januar 2015. Vidensyntesens formål er at belyse, om der siden arbejdsgruppens rapport om hold af heste fra januar 2006 er ny viden om velfærdseffekten af størrelsen på hestes bokse, samt om der eventuelt er viden om boksstørrelser, som ikke blev inddraget i arbejdsgruppens arbejde. Herudover var formålet at fastsætte anbefalinger til boksstørrelser på baggrund af den eksisterende viden, såfremt dette var muligt.

Af vidensyntesen fremgår bl.a., at der fortsat savnes videnskabelig dokumentation for boksstørrelsens betydning for hestens velfærd. Det fremgår, at der som et absolut minimum bør være plads til, at hesten ubesværet kan vende sig i boksen, og idet hestens længde fra mulespids til hale er estimeret til $1,5 \times \text{hestens stangmål}$, bør hver boksside være mindst $1,7 \times \text{hestens stangmål}$ således, at der er fri plads hele vejen rundt om hesten, når den vender sig. Det fremgår endvidere af vidensyntesen, at boksstørrelser til heste ikke kan ses uafhængigt af den andel af døgnnet, hvor hesten opholder sig inde i boksen, ligesom det anbefales, at boksens udformning tilgodeser hestens sociale behov, dvs. giver mulighed for fysisk kontakt med andre heste samt sikrer, at hesten kan undvige aggression fra naboheste. Herudover fremgår, at der ikke foreligger videnskabelige undersøgelser vedr. størrelser på folingsbokse.

Som det fremgår af vidensyntesen fra Aarhus Universitet mangler der fortsat videnskabelig dokumentation for de boksstørrelser, der i dag fremgår af hesteloven. På baggrund af vidensyntesen og arbejdsgruppens rapport fra 2006 finder Miljø- og Fødevarerministeriet, at der i boksen skal være tilstrækkelig plads til, at hesten ubesværet kan vende sig i boksen, rejse og lægge sig samt hvile i bryst- og sideleje, og at dette vil være muligt at opnå ved et minimumsarealkrav for enkelttopstaldning på $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$, dog således at den korteste side af boksen måler mindst $1,7 \times \text{hestens stangmål}$. Miljø- og Fødevarerministeriet finder endvidere, at der ikke på nuværende tidspunkt er velfærdsmæssige indikationer for, at en folingsboks

bør være større end det minimumskrav, som arbejdsgruppen anbefalede i sin rapport i januar 2006 til folingsbokse i eksisterende stalde.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at det, set i lyset af bestemmelserne om boksstørrelser indgribende karakter for eksisterende hestehold, ikke er hensigtsmæssigt, at kravene til minimumsareal ved enkeltvis opstaldning og opstaldning i folingsboks er større, end der er velfærdsmæssige indikationer for. Af den grund finder ministeriet, at bestemmelserne bør lempes i overensstemmelse med det ovenfor anførte, og idet det vurderes, at de beskrevne lempelser ikke vil påvirke hestens velfærd. Dertil bemærkes, at der i hesteloven findes en række øvrige bestemmelser om staldens indretning, der også har til formål at sikre velfærden for heste, jf. §§ 11-14.

Det fremgår af videnssynesen fra Aarhus Universitet, at hver boksside bør være mindst 1,7 x hestens stangmål, således at der er fri plads rundt om hele hesten, når den vender sig. Miljø- og Fødevareministeriet finder på den baggrund, at kravet i § 7, 2. led, om at den korteste side af boksen ved enkeltopstaldning mindst skal være 1,7 x hestens stangmål, også bør gælde ved opstaldning i folingsboks, idet hensynet bag kravet er at sikre, at hesten frit kan vende sig i boksen. Det fremgår ikke af bemærkningerne til hesteloven, eller af arbejdsgruppens rapport fra januar 2006, at der skulle være særlige forhold ved opstaldning i folingsboks, der begrunder, at der ikke gælder et tilsvarende krav til folingsboksens korteste side. Det er Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse, at det næppe har været tiltænkt med den gældende lov, at der skulle være denne forskel.

I forbindelse med lovovervågningen anførte flere interessenter, at lovens § 9, stk. 3, om hoppe og føls ophold i folingsboks den første måned efter foling, kan misforstås således, at hoppe og føl den første måned ikke må forlade folingsboksen, eksempelvis for at komme på fold. Miljø- og Fødevareministeriet finder, at bestemmelsen kan formuleres mere klart, så det tydeligt fremgår, at hoppe og føl også er omfattet af reglerne om foldophold og motion den første måned efter foling.

Kravet om, at hoppe og føl efter den første måned skal opstaldes ud fra arealkravene til gruppeopstaldning i lovens § 8, medfører, at hoppe og føl skal opstaldes i store bokse. Dette skal ses i forhold til, at føl og hoppe i hestehold etableret før den 1. juli 2007 i dag opstaldes sammen ud over den første måned i bokse, der ikke lever op til arealkravet om gruppeopstaldning, uden at dette har givet anledning til væsentlige problemer eller skader. Det er derfor Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at der med bestemmelsen bør gives mulighed for, at hoppe og føl kan opholde sig i folingsboksen eller en boks af tilsvarende størrelse indtil fravæning, dog maksimalt 6 måneder, medmindre de opstaldes efter reglerne om gruppeopstaldning i lovens § 8. Opstaldes hoppe og føl sammen ud over 6 måneder finder ministeriet, at føllet herefter har en størrelse, der berettiger, at kravene til gruppeopstaldning bør gælde.

Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at der samlet set er tale om lempelser af kravene til enkeltopstaldning og opstaldning i folingsboks. Det skal dog bemærkes, at det foreslåede krav i § 9, stk. 2, om, at den korteste side af folingsboksen skal være 1,7 x hestens stangmål isoleret set har karakter af en stramning i forhold til de gældende regler. Der vil formentlig fortsat være hestehold etableret før den 1. juli 2007, der ikke i dag lever op lovens eller dette lovforslags bestemmelser om opstaldning, og disse hestehold vil have en forventning om fortsat at kunne holde hest uden større ombygninger eller investeringer indtil den 1. januar 2020. Det foreslås derfor, at de ændrede krav om boksstørrelser (ligesom

de gældende bestemmelser) bliver omfattet af overgangsordningen i den gældende lov, således at de først træder i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007.

3.3.3. lovforslagets indhold

Det foreslås, at lovens § 7 ændres således, at gulvarealet ved opstaldning enkeltvis i boks skal være mindst $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$. Kravet om, at den korteste side skal være mindst $1,7 \times \text{hestens stangmål}$, fastholdes.

Derudover foreslås lovens § 9, stk. 2-3, ophævet, og i stedet foreslås indført et stk. 2, hvoraf følger, at gulvarealet ved opstaldning i folingsboks skal være mindst $(2,0 \times \text{hestens stangmål})^2$, samt at den korteste side af boksens skal være $1,7 \times \text{hestens stangmål}$.

Der foreslås endvidere indført et stk. 3, hvoraf følger, at hoppe og føl, når de er på stald, indtil fravæning, dog maksimalt 6 måneder, skal opholde sig i folingsboks eller en boks med tilsvarende arealkrav, medmindre de opstaldes efter bestemmelsen i § 8 om gruppeopstaldning.

Det foreslås endvidere, at de foreslåede ændringer af §§ 7 og 9 fortsat skal være omfattet af overgangsordningen i den gældende lovs § 36, stk. 4, således at de foreslåede ændringer først træder i kraft 1. januar 2020 for hestehold etableret efter den 1. juli 2007.

3.4. Lys i stalden

3.4.1. Gældende ret (§ 14)

Det følger af hestelovens § 14, stk. 1, at der skal være tilstrækkeligt naturligt lys i stalden til at opfylde hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov, samt at det samlede areal af vinduer el. lign. skal udgøre mindst 7 pct. af staldens gulvareal. Derudover stilles der i § 14, stk. 2, krav om, at der ud over det naturlige lys skal være lyskilder, der sikrer, at hestene på ethvert tidspunkt kan tilses nøje, samt at lyskilderne skal placeres, så de ikke medfører ulempe eller er til skade for hestene.

Det følger af bemærkningerne til loven, at bestemmelsen har til formål at sikre, at heste ikke holdes i konstant mørke eller elektrisk lys, samt at der i form af vinduer, døre mv. skal være tilstrækkeligt naturligt lys i stalden. For at sikre naturligt lysindfald skal det samlede areal af vinduer eller lignende svare til mindst 7 pct. af staldens gulvareal. Det fremgår endvidere, at det beror på en konkret vurdering, hvorvidt der er tilstrækkeligt naturligt lys i stalden til at opfylde hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov.

Kravet i § 14, stk. 1, 2. pkt., om at det samlede areal af vinduer el. lign. skal være mindst 7 pct. af staldens gulvareal, gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4. Den øvrige del af § 14, stk. 1, og § 14, stk. 2, trådte i kraft 1. januar 2008, jf. § 36, stk. 1.

3.4.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser

I forbindelse med lovovervågningen gjorde interessenter opmærksom på, at kravet i § 14, stk. 1, 2. pkt., om at det samlede areal af vinduer el. lign. skal udgøre mindst 7 pct. af staldens gulvareal er meget

omkostningskrævende og i visse tilfælde umuligt at opfylde. Endvidere blev der gjort opmærksom på, at der med den nuværende lov ikke sikres et minimum af lys til den enkelte hest.

Herudover anførte interessenter, at der ikke er dokumentation for, at hestens behov for lys ikke kan dækkes gennem kunstigt lys i kombination med et vist naturligt lysindfald og det lys, som hesten får under foldophold.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at lyset i hestestalde har både direkte og indirekte betydning for hestene. Når der tales om lys, tænkes der typisk både på lysets styrke, der måles i lux, og på variationen mellem lys og mørke i løbet af et døgn (døgnrytme). Hvor stor en lysstyrke, der er behov for, afhænger af formålet med lyset. Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at den gældende bestemmelse om lys ikke nødvendigvis sikrer en ensartet belysning i stalden. Ministeriet finder, at en ensartet belysning i stalden er afgørende både i forhold til hestens mulighed for at se hinanden og få et visuelt overblik over deres omgivelser og af hensyn til tilsynet med den enkelte hest.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder, at reglerne om lys i hestestalde fortsat skal sikre et minimum af naturligt lys i stalden. Heste er dagaktive dyr, og under naturlige forhold følger deres forskellige aktiviteter med hensyn til at æde, hvile, sove osv. den naturlige vekslen mellem lys, tusmørke og mørke. Et krav om en vis mængde naturligt lys skal ses i sammenhæng med, at heste også under opstaldning bør have mulighed for at fornemme den naturlige døgnrytme. Det er imidlertid ministeriets vurdering, at der ikke er grundlag for, at der stilles et fast krav til vinduesarealets størrelse.

Derudover finder Miljø- og Fødevarerministeriet, at en bestemmelse om lys i stalden bør indebære, at der følges en så regelmæssig rytme som muligt døgnnet igennem, og som udgangspunkt en naturlig døgnrytme. Da der er stor forskel på de daglige rutiner i hestestalde alt efter hvilken type stald, der er tale om (f.eks. rideskole, stutteri, væddeløbsstald mv.), ligesom der kan være variationer afhængig af årstid, er det ministeriets vurdering, at det ikke er muligt at stille krav om, at lyset i stalden skal følge den nøjagtige samme døgnrytme døgn efter døgn. Det må imidlertid tilstræbes, at belysningen i stalden i videst muligt omfang følger en døgnrytme, og der skal altid sikres en minimumsperiode med lys og mørke fordelt i hele stalden.

Den nugældende bestemmelse i § 14, stk. 1, 2. pkt., om vinduesareal er på grund af dens indgribende karakter omfattet af en overgangsordning, og finder således først anvendelse fra den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007. Dette krav foreslås med lovforslaget ophævet. Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at de øvrige foreslåede ændringer af bestemmelsen om lys, der udgør en mindre stramning af bestemmelsen, ikke giver anledning til, at § 14 fremadrettet bør være omfattet af en overgangsordning.

3.4.3. lovforslagets indhold

Det foreslås, at lovens § 14 nyaffattes således, at der ikke længere stilles krav om, at vinduesareal el. lign skal udgøre mindst 7 pct. af staldens gulvareal.

Bestemmelsens stk. 1 foreslås affattet således, at der stilles krav om, at der i stalden skal være tilstrækkeligt naturligt lys, om nødvendigt suppleret med kunstigt lys, til at opfylde hestes adfærdsmæssige og fysiologiske behov.

Derudover foreslås som stk. 2, indført en bestemmelse, der udover det nuværende krav i stk. 2 om kunstig belysning og lyskildernes placering stiller krav om, at belysningen skal være jævnt fordelt, så hestene kan se hinanden og få et visuelt overblik over deres omgivelser. Derudover fastsættes et krav om, at det skal tilstræbes, at belysningen følger en døgnrytme, dog således at der altid sikres passende sammenhængende perioder med lys og mørke.

3.5. Hestes adgang til fold

3.5.1. Gældende ret (§§ 16-17)

Det følger af lovens § 16, stk. 1, at ethvert hestehold skal have adgang til en fold. Af § 16, stk. 2, fremgår, at folden skal have et areal på mindst 800 m², hvoraf den korteste side skal være mindst 20 m. Hvis folden benyttes af mere end fire heste på samme tid forøges arealkravet med 200 m² pr. hest. Det fremgår desuden af § 16, stk. 2, 3. pkt., at en fold ikke må benyttes af mere end i alt 20 heste. Herudover følger det af § 16, stk. 3, at folden ikke må indhegnes med pigtråd.

Kravet i § 16 er omfattet af en overgangsordning og fandt for hestehold etableret før den 1. juli 2007 først anvendelse fra den 1. januar 2016, jf. lovens § 36, stk. 3.

Det følger af lovens § 17, stk. 1-2, at heste skal motioneres eller gives fri bevægelse på fold mindst 2 timer om dagen 5 dage om ugen. Dette kan dog fraviges, hvis veterinære eller vejrmæssige forhold taler afgørende herfor.

Det følger af lovens § 17, stk. 3, at føl og plage, når de er på fold, indtil de er 2 år gamle, skal på fold sammen med artsfæller, medmindre veterinære forhold taler afgørende herimod.

3.5.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser

I forbindelse med lovovervågningen har interessenter givet udtryk for, at det ikke er hensigtsmæssigt med kravet om, at en fold maksimalt må benyttes af 20 heste, som det fremgår af lovens § 16, stk. 2, 3. pkt.

I arbejdsgrupperapporten om hold af heste fra 2006 er antallet (20 heste) anført for at indikere det antal heste, der højst kan benytte en fold af minimumsstørrelse i løbet af et døgn. Som bestemmelsen er formuleret, gælder den alle folde uanset størrelse.

Af bemærkningerne til loven fremgår, at bestemmelsen indebærer, at hestehold bestående af mere end 20 heste vil skulle have minimum to folde, der lever op til arealkravet i bestemmelsen.

Da der allerede i § 16, stk. 2, er regler om, hvor stor en fold skal være i forhold til antallet af heste, og hvor lang tid en hest skal motioneres eller være på fold, er det Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at en bestemmelse om et maksimalt antal heste på en fold er unødvendig og uhensigtsmæssig. Det foreslås derfor, at lovens § 16, stk. 2, 3. pkt., om at en fold maksimalt må benyttes af 20 heste, ophæves, idet der allerede tages højde for foldkapacitet pr. hest. i den gældende lovs § 16, stk. 2, 1. og 2. pkt.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at der ved en ændring af reglen i overensstemmelse med ovenstående overvejelser alene vil være tale om at fjerne et overflødig krav, og at der ikke i forbindelse hermed vil være negative konsekvenser for hestens velfærd.

Der kan være tilfælde, hvor der er fagligt belæg for at fravige kravet til foldens areal, som fastsat i § 16, stk. 2. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor et hestehold alene består af miniatureheste eller små ponyer, eller hvor veterinære hensyn eller hestens adfærd tilsiger det. Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at der bør indføres en bestemmelse, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om, at kravet til foldstørrelse i § 16, stk. 2, kan fraviges i de ovenfor nævnte tilfælde.

For så vidt angår muligheden for at fravige reglen om motion eller foldophold på grund af vejræssige forhold, fremgår det af lovovervågningen, at lovens § 17, stk. 2, anvendes som undskyldning for ikke at motionere eller sætte hestene på fold i tilfælde, hvor de vejræssige forhold ikke begrundet en fravigelse.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at vejret i Danmark sjældent er af en sådan karakter, at der er grundlag for, at heste ikke bør opholde sig på fold eller motioneres udendørs. Ministeriets finder derfor, at bestemmelsen om, at kravet til motion og foldophold kan fraviges af veterinære eller vejræssige årsager, med fordel kan præciseres således, at det tydeligt fremgår, at der skal være tale om ekstreme vejræssige forhold.

I forbindelse med lovovervågningen har interessenter givet udtryk for, at der for føl og plage ikke bør være mulighed for at erstatte fri bevægelse på fold med motion, som det er muligt ved den gældende § 17, stk. 3. Baggrunden for dette er, at foldophold med artsfæller er afgørende for føl og plages udvikling og socialisering.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at foldophold med artsfæller har stor betydning for føl og plages udvikling og socialisering. Det er ministeriets vurdering, at foldophold med artsfæller på dette tidspunkt i hestens liv er særlig vigtigt i forhold til, at hesten lærer at tolke andre hestes signaler og dermed udvikler en hensigtsmæssig adfærd i relation til andre heste. Ministeriet finder således, at det bør sikres, at føl og plage tilbringer tid på fold med artsfæller, og at muligheden for undtagelse fra dette udgangspunkt bør være snæver. Det skal dog være muligt at undtage fra kravet om foldophold med hensyn til f.eks. væddeløbsheste, der kan påbegynde lettere træning som forberedelse til deres fremtid som løbsheste allerede som plage. Der bør derfor indføres en regel, der sikrer, at føl og plage, indtil de er 1 år gamle, kommer på fold med artsfæller, dog således at dette krav kan fraviges for kortere perioder med træning. Det er ministeriets vurdering, at et krav om foldophold med artsfælder maksimalt bør kunne fraviges 30 dage inden for det første leveår.

Bestemmelsen om, at føl og plage, indtil de er 1 år gamle, skal på fold med artsfæller mindst 2 timer om dagen 5 dage om ugen, er en stramning i forhold til de gældende regler, der potentielt kan få både praktiske og økonomiske konsekvenser for de hestehold, der alene består af ét føl eller én plage, eller de, som har nærtforestående planer om kun at have ét føl eller én plage. Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at det vil være et fåtal af hestehold, der i dag kun består af ét føl eller én plage under 1 år. Indførelse af en sådan regel bør dog tage hensyn til et sådant mindretal, hvorfor der bør gælde en udskudt ikrafttrædelse, således at reglen først træder i kraft 1. januar 2020 på linje med lovens eksisterende

overgangsordninger, jf. lovens § 36, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 2.

3.5.3. lovforslagets indhold

Det foreslås, at lovens § 16, stk. 2, 3. pkt., om at en fold maksimalt må benyttes af 20 heste, ophæves, idet der allerede tages højde for foldkapacitet pr. hest. i den gældende lovs § 16, stk. 2, 1. og 2. pkt.

Derudover foreslås indført et nyt § 16, stk. 4, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om, at kravet til foldstørrelse kan fraviges for bestemte typer af heste, eller hvor veterinære hensyn eller hensyn til hestens adfærd tilsiger det.

Lovens § 17, stk. 2-3, foreslås ophævet, og i stedet foreslås der indført et stk. 2, hvoraf fremgår, at når føl og plage, indtil de er 2 år gamle, er på fold, skal det være sammen med artsfæller. Kravet svarer til det gældende krav i lovens § 17, stk. 3. Som stk. 3 foreslås i stedet indført en bestemmelse om, at føl og plage, indtil de er 1 år gamle, skal på fold sammen med artsfæller mindst 2 timer om dagen 5 dage om ugen. Det foreslås med stk. 3, 2. pkt., at kravet i 1. pkt. kan fraviges i kortere perioder med træning.

Endeligt foreslås indført et stk. 4, hvoraf fremgår, at bestemmelsens stk. 1-3, kan fraviges, hvis veterinære eller ekstreme vejræssige forhold tilsiger det. Bestemmelsen svarer til det gældende § 17, stk. 2, dog således at det er præciseret, at der skal være tale om ekstreme vejræssige forhold, før det kan begrunde en fravigelse af bestemmelserne i stk. 1-3.

Det foreslås endvidere, at den foreslåede § 17, stk. 3, først træder i kraft den. 1. januar 2020. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5.2. ovenfor og til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 2.

3.6. Håndtering af heste

3.6.1 Gældende ret (§ 25)

Det fremgår af § 25, stk. 1, at enhver, der holder hest, skal sørge for, at hesten i en tidlig alder oplæres til at blive håndteret.

Af bemærkningerne til loven fremgår, at der ved håndtering forstås opdragelse og oplæring, så føllet vænnes til at blive berørt af mennesker, at der går mennesker omkring det, at det kan få lagt grime på, trækkes ud af stalden mv. og med tiden lærer at få løftet ben, at rykke sig for menneskets tryk, vænne sig til at bære udstyr, rytter mv.

Af § 25, stk. 2, fremgår, at oplæring, træning og brug af heste skal være tilpasset hestens alder og deres fysiske og psykiske kapacitet, så de beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

3.6.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser

Visse steder i Danmark findes der heste, som lever delvist vildt på afgrænsede arealer, og hvor det ikke er hensigtsmæssigt at stille krav til håndtering. Disse heste findes f.eks. på Sydlangeland og i Lille Vildmose i Østthimmerland, hvor hestene benyttes til naturpleje samtidig med, at der også er tale om en attraktion, der trækker besøgende til. Der er tale om heste af en hårdfør natur. Hestene lever naturligt som flokdyr og

danner deres eget hierarki. De går ude hele året, og der tilstræbes mindst mulig indblanding fra menneskers side. Der er dog typisk adgang for publikum til de arealer, hvor hestene holdes, hvorfor det af sikkerhedsmæssige hensyn er vigtigt, at hestene naturligt holder en passende afstand til mennesker. Af samme grund er det væsentligt, at hestene ikke vænnes til at blive håndteret. Det er på denne baggrund Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at der for disse hestes vedkommende bør gælde en undtagelse fra kravet om, at heste i en tidlig alder skal oplæres i at blive håndteret. En sådan undtagelse vurderes ikke at få konsekvenser for hestenes velfærd.

3.6.3. Lovforslagets indhold

Der foreslås indført et stk. 3, der giver mulighed for at undtage heste, der lever delvis vildt i særligt afgrænsede områder, fra i en tidlig alder at skulle oplæres til at blive håndteret, jf. § 25, stk. 1.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget indeholder ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget medfører ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet og vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser af betydning for erhvervslivet.

Det bemærkes, at der med forslaget sker en lempelse af en række krav til indretning af stalde, som for hestehold etableret efter den 1. juli 2007 har været gældende fra den 1. januar 2008, mens kravene for øvrige hestehold først ville træde i kraft fra den 1. januar 2020. Da der således er tale om omstillingsbyrder i forbindelse med loven fra 2008, indebærer dette forslag ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

De foreslåede ændringer af § 14 om lys, § 9, stk. 2, vedrørende kravet til folingsboksens korteste side samt § 17, stk. 3, om foldophold med artsfæller for føl og plage, indtil de er 1 år gamle, forventes ikke at have økonomiske konsekvenser af betydning. Der er ikke tilgængelige data, som kan danne grundlag for en beregning af de økonomiske konsekvenser, som disse ændringer kan medføre, men det vurderes på baggrund af information fra SEGES Heste, at udgifterne vil være begrænsede.

Forslaget har i udkast været sendt til Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne.

Forslaget indeholder ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget indeholder ingen miljømæssige aspekter.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den xx til den yy 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindreudgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 6)

Det fremgår af den gældende lovs § 6, stk. 1, at der i stalden skal være mindst 2,60 m i frihøjde målt over eventuel strøelse. Kravet om, at højden skal måles over strøelse, skal sikre, at loftshøjden ved et tykt lag strøelse ikke er mindre end 2,60 m.

I den gældende lovs § 6, stk. 2, gives der mulighed for at fravige udgangspunktet om loftshøjde, idet miljø- og fødevarerministeren er bemyndiget til at fastsætte regler om lavere loftshøjde for bestemte typer af heste. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1016 af 21. oktober 2008 om loftshøjden i hestestalde. Af bekendtgørelsen fremgår, at stalde som benyttes til opstaldning af heste med et stangmål på ikke over 1,35 m skal have en loftshøjde på minimum 2,10 m i frihøjde over eventuel strøelse. For hver 10 cm, der tillægges stangmålet, øges loftshøjden med 10 cm. For heste med et stangmål på over 1,65 m skal loftshøjden være minimum 2,60 m i frihøjde over eventuel strøelse.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at kravet om loftshøjde i hestestalde har til formål at sikre, at loftshøjden, uanset opstaldningsform, alle steder skal være således, at hesten kan stå i sin naturlige stilling og ikke kan komme til skade.

Kravet om loftshøjde gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4.

Med lovforslaget foreslås en nyaffattelse af § 6. Som stk. 1 foreslås indført en bestemmelse, hvoraf følger, at loftshøjden i stalden skal være mindst hestens stangmål plus 75 cm i frihøjde målt over eventuel strøelse. For heste med et stangmål på 1,85 m eller derover kan loftshøjden dog være 2,60 m målt over eventuel strøelse. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger. En loftshøjde i stalden på hestens stangmål plus 75 cm målt over eventuel strøelse svarer i det væsentligste til de krav, som følger af bekendtgørelse om loftshøjden i hestestalde. Kravet svarer ligeledes til det krav, der gælder ved transport af heste, når de transporteres på køretøjer med mere end et dæk, jf. bilag 1, kapitel III, pkt. 2.3 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv.

Kravet til loftshøjde er begrundet i, at hesten skal kunne stå i sin naturlige stilling og ikke kan komme til skade. Områder i stalden, som ikke er beregnet til, at hesten skal færdes, f.eks. saddele, foderrum, opbevaringsarealer til f.eks. halm og hør, anses derfor ikke i relation til bestemmelsen om loftshøjde for værende en del af stalden. Dette betyder, at sådanne arealer ikke skal opfylde kravet til loftshøjde, jf. § 6, stk.1, ligesom arealet ikke skal indregnes i staldens areal ved beregninger om fravigelse af kravet til loftshøjde, jf. det foreslåede § 6, stk. 2-3.

Idet den foreslåede § 6, stk. 1, fastsætter loftshøjden forholdsmæssigt ud fra hestens stangmål, foreslås bemyndigelsen til at fastsætte lavere loftshøjde i stalde med bestemte typer heste i den gældende § 6, stk. 2, ophævet.

Med forslaget foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i § 6, stk. 2, der giver mulighed for, at kravet om loftshøjde i stk. 1 kan fraviges i maksimalt 15 pct. af stalden, hvor loftshøjden på grund af spærflødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner er lavere, hvis hestene ikke derved kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe. Dog må et areal med lavere loftshøjde maksimalt udgøre 15 pct. af det minimumsareal, der i medfør af lovens §§ 7-9 skal være til rådighed for den enkelte hest.

Ved spærflødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner forstås bygningsdele, der er afgørende for bygningens stabilitet. Det vil sige dele af bygningens konstruktion, som ikke kan fjernes eller placeres anderledes, uden at det vil kræve større ombygning af stalden.

Af hensyn til hestens velfærd foreslås der med stk. 2 indført et krav om, at spærflødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner ikke må udgøre mere end 15 pct. af det minimumsareal, som i medfør af §§ 7-9 skal være til rådighed for den enkelte hest. Det betyder, at der ikke for den del af opstaldningsarealet, der udgør hestens minimumsareal, som fastsat i §§ 7-9 (hestens opstaldningsareal kan være større end hestens minimumsareal), må være spærflødder tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, der udgør mere end 15 pct. af minimumsarealet. Det foreslåede stk. 2 giver mulighed for, at f.eks. ældre stalde med spærflødder eller bjælker fra ydervæg til ydervæg, der ikke vil lever op til kravet om loftshøjde i stk. 1 for hele stalden, fortsat vil kunne benyttes som staldbygning, såfremt spærflødder, bjælker eller lignende konstruktioner ikke overstiger 15 pct. af staldens areal eller den enkelte hests minimumsareal, og konstruktionen ikke er til væsentlig ulempe eller skade for hesten. Det vil dog altid bero på en konkret vurdering, om en staldkonstruktion, der kan begrunde en fravigelse af kravet om loftshøjde i stk. 1, er til væsentlig ulempe eller skade for hesten.

Som § 6, stk. 3, foreslås indført en bestemmelse, der giver mulighed for, at kravet til loftshøjde, jf. stk. 1, i stalde med taghældning kan fraviges i op til 30 pct. af stalden, hvis fravigelsen skyldes taghældningen. Fravigelsen af kravet om loftshøjde må dog maksimalt udgøre 30 pct. af det minimumsareal, der i medfør af §§ 7-9 skal være til rådighed for den enkelte hest. Dog kan der efter stk. 3 ikke fraviges fra kravet til loftshøjde, såfremt der også fraviges fra kravet til loftshøjde som følge af spærfødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, som beskrevet i det foreslåede stk. 2.

Det betyder omvendt, at det heller ikke er muligt at fravige fra kravet om loftshøjde pga. spærfødder, tværgående bjælker og lignende konstruktioner, hvis der samtidig fraviges fra kravet til loftshøjden, jf. stk. 1, pga. taghældning, jf. stk. 3. Baggrunden for, at det ikke skal være muligt at fravige kravet til loftshøjde i stk. 1, hvis der både er spærfødder, tværgående bjælker og lignende konstruktioner samt taghældning, skyldes, at det i høj grad vil begrænse hestens mulighed for at stå naturligt, herunder strække hals mv., hvis loftshøjden fraviges både langs endevæggen pga. taghældning samt på tværs af boksen pga. spærfødder eller lignende konstruktioner.

Når der i stalde med taghældning måles, hvor stor en del af hestens minimumsareal, som fastsat i §§ 7-9, der ikke lever op til kravet om loftshøjde i stk. 1, skal der tages hensyn til, om der er spær i boksen, der gør, at der nogle steder er lavere til loftet end i den øvrige del af boksen. Er der spær i boksen vil beregningen af, hvor stor en del af hestens minimumsareal, der ikke lever op til kravet om loftshøjde, skulle tage udgangspunkt i det punkt på undersiden af spæret, hvor loftshøjden opfylder kravet som fastsat i stk.1.

Taghældning, der begrundes en fravigelse af kravet til loftshøjde i stk. 1, må uanset, at den ikke udgør mere end 30 pct. af hestens minimumsareal, ikke være til væsentlig ulempe eller skade for hesten. Det vil altid bero på en konkret vurdering, om en staldkonstruktion, der fraviger kravet om loftshøjde i stk. 1, er til væsentlig ulempe eller skade for hesten.

Det foreslåede stk. 3 giver mulighed for, at f.eks. eksisterende stalde med taghældning, der ikke lever op til kravet om loftshøjde i stk. 1 for hele stalden, fortsat vil kunne benyttes som staldbygning, såfremt den del af stalden, der pga. taghældning ikke lever op til kravet til loftshøjde i stk. 1, ikke udgør mere end 30 pct. af staldens samlede areal. Dog må en fravigelse fra kravet om loftshøjde i stk. 1 ikke udgøre mere end maksimalt 30 pct. af det minimumsareal, der i medfør af lovens §§ 7-9 skal være til rådighed for den enkelte hest.

Som stk. 4 foreslås indført en bestemmelse om, at der uanset kravet til loftshøjde, jf. det foreslåede stk. 1, og de med stk. 2-3 foreslåede muligheder for fravigelse af kravet i stk. 1, ingen steder i stalden må være en loftshøjde på under 2,10 m i frihøjde målt over eventuel strøelse.

Kravet i det foreslåede stk. 4 har til formål at sikre, at heste ikke opstaldes i bygninger, hvor hesten ikke har mulighed for at stå i sin naturlige stilling. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det fremgår af den gældende lovs § 6, stk. 3, at staldrumfanget pr. hest skal være minimum 30 m³. Bestemmelsen har til formål at sikre en god ventilation i stalden.

Med lovforslaget foreslås lovens § 6, stk. 3, om rumfang pr. hest i stalden ophævet. Kravet skal ses i sammenhæng med lovens § 13 om indeklima og foreslås ophævet, da kravet til rumfang pr. hest efter Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse bliver overflødig som følge af den foreslåede ændring af lovens § 13. Det vurderes således, at den foreslåede nyaffattelse af lovens § 13 i tilstrækkelig grad vil sikre et passende indeklima i stalden.

Der henvises herom til afsnit 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til nr. 4 nedenfor.

De foreslåede bestemmelser i § 6 foreslås omfattet af den eksisterende overgangsordning, jf. lovens § 36, stk. 4. Der henvises herom til afsnit 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til nr. 10 nedenfor.

Til nr. 2 (§ 7)

Det følger af den gældende lovs § 7, at gulvarealet ved opstaldning enkeltvis i boks skal være mindst $(2,0 \times \text{hestens stangmål})^2$, og den korteste side af boksen skal være mindst $1,7 \times \text{hestens stangmål}$.

Af bemærkningerne til hesteloven fremgår bl.a., at udgangspunktet for fastsættelsen af boksstørrelse har været, at hestene skal have et opstaldningsareal af en sådan størrelse, at de kan vende sig, lægge sig ned på siden og komme op igen, uden at komme til skade. Endvidere fremgår, at der ikke på tidspunktet for hestelovens tilblivelse fandtes videnskabeligt anerkendte undersøgelser vedrørende betydningen af boksens størrelse for hestens velfærd.

Kravene til boksstørrelser gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4.

Det foreslås, at lovens § 7 ændres således, at gulvarealet ved opstaldning enkeltvis i boks skal være mindst $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$. Kravet om, at den korteste side skal være mindst $1,7 \times \text{hestens stangmål}$, fastholdes.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen foreslås omfattet af den eksisterende overgangsordning. Der henvises herom til afsnit 3.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til nr. 10 nedenfor.

Til nr. 3 (§ 9)

Det følger af lovens § 9, stk. 1, at foling skal ske i folingsboks. Af bestemmelsens stk. 2 følger, at gulvarealet i folingsboksen skal være mindst $(2,5 \times \text{hoppens stangmål})^2$.

Derudover følger af lovens § 9, stk. 3, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboks den første måned efter folingen.

Af bemærkninger til hesteloven fremgår, at kravet om, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboksen den første måned efter foling, ikke indebærer et forbud mod, at hoppe og føl må komme på fold, og at lovens regler om foldophold også gælder hoppe og føl i denne periode. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at for hoppe og føl, der opstaldes sammen ud over den første måned, gælder arealkravene ved gruppeopstaldning, jf. den gældende lovs § 8.

Kravene til boksstørrelser gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft i 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4.

§ 9, stk. 2-3, foreslås ophævet og i stedet foreslås indført et stk. 2, hvoraf fremgår, at gulvarealet i en folingsboks skal være mindst $(2,0 \times \text{hestens stangmål})^2$, samt at den korteste side af boksens skal være $1,7 \times$ hestens stangmål. Der foreslås endvidere indført et stk. 3, hvoraf følger, at hoppe og føl, når de er på stald, indtil fravæning, dog maksimalt 6 måneder, skal opholde sig i folingsboks eller en boks med tilsvarende størrelse medmindre de opstaldes efter bestemmelsen i § 8 om gruppeopstaldning.

Det betyder, at hoppe og føl indtil fravæning, dog maksimalt 6 måneder, kan opstaldes sammen i folingsboksen eller i en boks af tilsvarende størrelse. Der stilles derimod ikke krav om, at hoppe og føl, når de er på stald, skal opholde sig i den boks, hvor foling fandt sted. Ønsker man således at flytte hoppe og føl efter foling, betyder bestemmelsen blot, at hoppe og føl herefter skal opstaldes i en boks, der mindst opfylder arealkravene til en folingsboks. Hoppe og føl kan således også opstaldes som beskrevet i den gældende lovs § 8 om gruppeopstaldning. Dette giver mulighed for, at en hoppe med sit føl allerede kort tid efter foling kan opstaldes f.eks. i en kendt løsdriftsflok, hvor reglerne om gruppeopstaldning finder anvendelse. Når kravet om ophold i folingsboks den første måned efter foling ophæves, skal det ses i lyset af, at både hoppe og føl hurtigt er på benene efter foling, og at hoppen under naturlige forhold forholdsvis hurtigt vil søge væk fra folingsstedet, hvor blod, fosterhinder mm. kan tiltrække rovdyr for igen at tilslutte sig flokken.

Med det foreslåede § 9, stk. 3, er det endvidere præciseret, at reglerne for hoppe og føls ophold i folingsboks alene gælder, når hoppe og føl er på stald. Reglerne i den gældende lovs § 17 om adgang til motion og foldophold finder således også anvendelse for hoppe og føl.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen foreslås omfattet af den eksisterende overgangsordning. Der henvises herom til afsnit 3.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til nr. 10 nedenfor.

Til nr. 4 (§ 13)

Det følger af lovens § 13, at luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af luftarter skal holdes på et niveau, som ikke er skadeligt for heste, og stalden skal have ventilation, som sikrer et tilstrækkeligt luftskifte.

Af bemærkningerne til den gældende § 13 fremgår, at bestemmelsens formål er at sikre tilstrækkelig ventilation og luftsammensætning i stalden for at hindre luftvejslidelser hos heste.

For hestehold etableret efter den 1. juli 2007 har kravet i lovens § 13 været gældende fra den 1. januar 2008, mens det for hestehold etableret før den 1. juli 2007 først trådte i kraft den 1. januar 2011, jf. § 36, stk. 2.

Lovens § 13 foreslås nyaffattet således, at luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af luftarter skal holdes på et niveau, som ikke udsætter hesten for væsentlig ulempe, hvorimod den gældende § 13 stiller krav om, at ovenstående ikke må være skadeligt for hesten. Den foreslåede affattelse af § 13 skal sikre et passende staldklima som følge af, at den gældende lovs § 6, stk. 3,

om rumfang pr. hest foreslås ophævet. For så vidt angår ophævelse af den gældende § 6, stk. 3, kan der henvises til bemærkningerne til nr. 1 ovenfor.

De forskellige parametre, der indgår i vurderingen af et passende staldklima, vil variere over tid, bl.a. afhængig af udendørs klima, staldens størrelse, antal heste i stalden og ventilationsforhold. Ofte vil man uden videre kunne vurdere, om klimaet i en stald er godt og ikke er til væsentlig ulempe for hestene, eller om det modsatte gør sig gældende, f.eks. ved at luften føles tung og ubehagelig.

I tvivlstilfælde kan det blive nødvendigt at foretage målinger. Her vil det især være måling af relativ luftfugtighed og luftens indhold af ammoniak og kuldioxid, der kan være relevant.

Ved en høj *relativ luftfugtighed* vil luften især i varme stalde føles tung og ubehagelig, mens den i kolde, fugtige perioder kan føles rå, ligesom der kan være kondensproblemer.

Kuldioxid (CO₂), der er en lugtløs gasart, forekommer i hestestalde, især fra hestens udåndingsluft som et biprodukt fra hestens stofskifte og fra omsætning af organisk materiale i en gødningsmåtte. Under normale omstændigheder vil CO₂ ikke i sig selv være til ulempe for hestene. En stigning i CO₂ koncentrationen vil imidlertid typisk være ensbetydende med en samtidig stigning af skadelige gasarter som f.eks. ammoniak og svovlbrinte. CO₂ kan derfor bruges som en indikator for luftkvaliteten i hestestalden.

Ammoniak har en ubehagelig lugt og virker selv i lave koncentrationer irriterende på slimhinder især i øjne og luftveje. I høje koncentrationer er ammoniak skadeligt eller ligefrem dødelig.

I rapporten "Opstaldning og hold af heste, Danske anbefalinger" fra 2002 fra Danmarks JordbrugsForskning (nu Aarhus Universitet, Institut for Husdyrvidenskab) anbefales det, at den relative luftfugtighed bør være mellem 50-70 pct. og ikke overstige 80 pct., at koncentrationen af ammoniak maksimalt er 20 ppm, og at koncentrationen af kuldioxid maksimalt er 3.000 ppm. Disse anbefalinger kan anvendes som retningslinjer ved vurderingen af staldklimaet. Målingerne bør foretages i hestenes opstaldningsmiljø.

Det fremgår af bemærkningerne til den gældende § 13, at bestemmelsen ikke indebærer, at ejere af stalde *skal* installere et ventilationssystem, men at bestemmelsen kan opfyldes ved, at der sikres tilstrækkelig ventilation gennem åbne døre, vinduer mv. Det foreslås ved nyaffattelsen af § 13 præciseret, at et tilstrækkeligt luftskifte i stalden kan sikres både ved mekanisk og naturlig ventilation. Dette indebærer, at såfremt den naturlige ventilation ikke er tilstrækkelig til at sikre et passende staldklima, er det nødvendigt at supplere med mekanisk ventilation.

Af lovens § 6, stk. 3, følger, at staldrumfanget pr. hest skal være minimum 30 m³. Bestemmelsen har til formål at sikre en bedre ventilation i stalden.

Lovens § 6, stk. 3, foreslås ophævet, idet formålet med den forslåede nyaffattelse af lovens § 13 er i tilstrækkelig grad at sikre et passende indeklima i stalden. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne nr. 1 ovenfor.

Til nr. 5 (§ 14)

Det følger af den gældende § 14, stk. 1, at der i stalden skal være tilstrækkeligt naturligt lys til at opfylde hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov, og at det samlede areal af vinduer el. lign. skal udgøre mindst 7 pct. af staldens gulvareal. Derudover stilles der i § 14, stk. 2, krav om, at der ud over det naturlige lys skal være lyskilder, der sikrer, at hestene på ethvert tidspunkt kan tilses nøje, samt at lyskilderne skal placeres, så de ikke medfører ulempe eller er til skade for hestene.

Kravet i § 14, stk. 1, 2. pkt., om at det samlede areal af vinduer el. lign skal udgøre mindst 7 pct. af staldens gulvareal gælder for hestehold, der er etableret efter den 1. juli 2007, men træder først i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007, jf. lovens § 36, stk. 4. Bestemmelserne i § 14, stk. 1, 1. pkt., og § 14, stk. 2, trådte i kraft den 1. januar 2008, jf. § 36, stk. 1.

Det følger af bemærkningerne til hesteloven, at bestemmelsen har til formål at sikre, at heste ikke holdes i konstant mørke eller elektrisk lys, samt at der i form af vinduer, døre mv. skal være tilstrækkeligt naturligt lys i stalden. For at sikre naturligt lysindfald skal det samlede areal af vinduer eller lignende svare til mindst 7 pct. af staldens gulvareal. Det fremgår endvidere, at det beror på en konkret vurdering, hvorvidt der er tilstrækkeligt naturligt lys i stalden til at opfylde hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov.

Det foreslås, at lovens § 14, stk. 1, nyaffattes således, at der ikke længere stilles krav om, at vinduesarealet skal udgøre mindst 7 pct. af staldens gulvareal. I stedet foreslås det, at der stilles krav om, at der i stalden skal være tilstrækkeligt naturligt lys, om nødvendigt suppleret med kunstigt lys, til at opfylde hestes adfærdsmæssige og fysiologiske behov. For at sikre, at lyset i stalden er tilstrækkeligt til at opfylde hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov, som foreslået i § 14, stk. 1, er der opstillet en række krav til lys og indretning af stalden i bestemmelsens stk. 2.

Af den foreslåede § 14, stk. 2, nr. 1, fremgår, at belysningen skal være jævnt fordelt således, at alle heste kan se hinanden og få et visuelt overblik over deres omgivelser. Hvor stor en lysstyrke, der er behov for, afhænger af formålet med at have lys. Et orienteringslys, hvor hestene skal have mulighed for at se hindanden og orientere sig i deres omgivelser, behøver ikke nødvendigvis at være så kraftigt, som det lys, der er behov for i forbindelse med arbejdet med hestene. Som orienteringslys kan derfor anbefales en lysstyrke på mindst 50 lux, mens der i øvrigt kan anbefales en lysstyrke på mindst 100 lux.

Af den foreslåede § 14, stk. 2, nr. 2, fremgår, at det skal tilstræbes, at belysningen følger en døgnrytme, dog skal der altid sikres passende sammenhængende perioder med lys og mørke. Da der er stor forskel på de daglige rutiner i hestestalde alt efter hvilken type stald, der er tale om (f.eks. rideskole, stutteri, væddeløbsstald mv.), ligesom der er store variationer afhængig af årstid, er det ikke muligt at stille krav om, at lyset i stalden skal følge en døgnrytme og derved følge lyset udenfor. Det bør dog tilstræbes, at belysningen i stalden i videst muligt omfang følger en døgnrytme, dog således at der altid sikres en minimumsperiode med henholdsvis lys og mørke. Af hensyn til at sikre opstaldede heste en tilstrækkelig aktivitetsperiode såvel som hvileperiode, bør belysningen følge en døgnrytme med en sammenhængende mørkeperiode, der ikke bør være kortere end 6 timer, samt en sammenhængende lysperiode, der ikke bør være kortere end 8 timer.

Af den foreslåede § 14, stk. 2, nr. 3, fremgår, at der skal være kunstig belysning af tilstrækkelig styrke til, at hestene til enhver tid kan tilses. Lyskilderne hertil skal placeres således, at de ikke medfører ulempe for hestene. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 14, stk. 2. Ved vurdering af, hvorvidt der er tilstrækkeligt lys til, at hesten kan tilses nøje, eksempelvis i forbindelse med vurdering af en skade,

anbefales en lysstyrke på mindst 100 lux. Der kan dog være steder i stalden, f.eks. dele af en boks, hvor det er vanskeligt med faste lyskilder at opnå 100 lux. I sådanne tilfælde kan det være nødvendigt med en mobil lyskilde. På steder, hvor der skal arbejdes med hesten, f.eks. hvor heste beskæres eller skos, anbefales en lysstyrke på mindst 200 lux.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne nr. 10 nedenfor.

Til nr. 6 og nr. 7 (§ 16)

Det fremgår af den gældende lovs § 16, stk. 1, at ethvert hestehold skal have adgang til en fold. Det følger af den gældende bestemmelses stk. 2, at folden skal have et areal på mindst 800 m², hvoraf den korteste side skal være mindst 20 m. Hvis folden benyttes af mere end fire heste på samme tid forøges arealkravet med 200 m² pr. hest. Det fremgår desuden af § 16, stk. 2, 3. pkt., at en fold ikke må benyttes af mere end 20 heste.

Herudover følger af den gældende § 16, stk. 3, at folden ikke må indhegnes med pigtråd.

I arbejdsgrupperapporten om hold af heste fra 2006 er antallet på 20 heste anført for at indikere det antal heste, der højst i løbet af et døgn realistisk kan benytte en fold af minimumsstørrelse.

Som den gældende bestemmelse i stk. 2, 3. pkt., er formuleret gælder kravet om et maksimalt antal heste alle folde uanset størrelse. Af bemærkningerne til hesteloven fremgår, at bestemmelsen indebærer, at hestehold bestående af mere end 20 heste vil skulle have minimum to folde, der lever op til arealkravet i bestemmelsen.

Bestemmelsen indebærer således, at der maksimalt må gå 20 heste på en fold uanset foldens størrelse, hvilket hverken er hensigtsmæssigt eller fagligt velbegrundet, f.eks. hvor der er tale om større folde, naturområder mv.

Da der allerede i § 16, stk. 2, 1. og 2. pkt., er regler om, hvor stor en fold skal være i forhold til antallet af heste, vurderes bestemmelsens 3. pkt. at være overflødig og foreslås derfor ophævet.

I § 16 indsættes som nyt stk. 4 en bestemmelse, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om, at kravet til foldstørrelse kan fraviges for bestemte typer af heste eller i tilfælde, hvor veterinære hensyn eller hensyn til hestens adfærd tilsiger det.

Bestemmelsen indebærer, at miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at f.eks. miniatureheste eller små ponyer kan opfylde kravet om foldophold, jf. lovens § 17, på folde, der er mindre end det fastsatte arealkrav i lovens § 16, stk. 2. Endvidere indebærer bestemmelsen, at ministeren kan fastsætte regler om, at heste af veterinære årsager, eller hvor hestens adfærd tilsiger det, kan opfylde kravet om foldophold, jf. § 17, på folde, der er mindre end det fastsatte arealkrav i lovens § 16, stk. 2. Dette kan f.eks. være tilfældet for heste, der på grund af skade ikke bør bevæge sig ret meget på fold, men i stedet med fordel kan komme ud og få frisk luft, eller i de tilfælde, hvor hesten har en særlig aggressiv adfærd, der gør, at den ikke kan være på fold med øvrige heste og derfor må gå alene på fold. I sidstnævnte tilfælde bør der gives mulighed for, at hesten kan gå på en fold, der ikke opfylder minimumskravet til foldareal i lovens § 16, stk. 2. En sådan undtagelsesmulighed vurderes at være hensigtsmæssig, da den,

især i hestehold med begrænset foldkapacitet, kan betyde, at heste, der af adfærdsmæssige grunde bør være alene på fold, kan være på fold hele dagen i stedet for i kortere perioder.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 17)

Det følger af lovens § 17, stk. 1, at heste skal motioneres eller gives fri bevægelse på fold i mindst 2 timer om dagen 5 dage om ugen. Dette kan dog fraviges efter § 17, stk. 2, hvis veterinære eller vejrmæssige forhold taler afgørende herfor.

Det følger af lovens § 17, stk. 3, at når føl og plage er på fold, jf. stk. 1, skal de, indtil de er 2 år gamle, på fold sammen med artsfæller, medmindre veterinære forhold taler afgørende herimod.

Med forslaget foreslås lovens § 17, stk. 2-3, ophævet, og i stedet foreslås indført stk. 2-4. Af forslagens § 17, stk. 2, fremgår, at når føl og plage, indtil de er 2 år gamle, er på fold, skal det være sammen med artsfæller. Dette krav gælder allerede i medfør af den gældende lovs § 17, stk. 3.

Med § 17, stk. 3, foreslås indført et krav om, at føl og plage, indtil de er 1 år gamle, skal på fold sammen med artsfæller mindst 2 timer om dagen 5 dage om ugen. Det foreslås endvidere, at dette krav kan fraviges i kortere perioder med træning. Muligheden for at fravige kravet om føl og plages adgang til foldophold med artsfælder, indtil de er 1 år gamle, skal fortolkes snævert af hensyn til føl og plages behov for social kontakt med artsfæller under foldophold. Ved træning forstås bl.a. træning, der er en etableret del af træningen til trav- eller galophest. Ved kortere perioder skal forstås sammenlagt maksimalt 30 dage det første leveår.

Af hensyn til de, der i dag alene har ét føl eller én plag eller har nærtforestående planer herom, foreslås det, at den foreslåede § 17, stk. 3, først træder i kraft den 1. januar 2020. Der henvises herom til afsnit 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2 nedenfor.

Med forslagens § 17, stk. 4, foreslås indført en bestemmelse om, at § 17, stk. 1-3, kan fraviges, hvis veterinære eller ekstreme vejrmæssige forhold tilsiger det. Bestemmelsen svarer til den gældende § 17, stk. 2, dog er det præciseret, at der skal være tale om ekstreme vejrmæssige forhold, før det kan begrunde en fravigelse af kravene i stk. 1-3.

Af bemærkningerne til den gældende lovs § 17, stk. 2, fremgår, at bestemmelsen f.eks. omfatter tilfælde, hvor en dyrlæge fraråder, at hesten kommer på fold, eller hvor en hest ikke kommer på fold, fordi folden er dækket af is. Hertil kan nævnes ekstremt uvejr, som f.eks. orkan, hvor der kan være risiko for, at både hest og personale kommer til skade, når hestene eksempelvis trækkes til og fra fold.

Med præciseringen af, at der skal være tale om ekstreme vejrmæssige forhold, tiltænkes ikke en ændring af den gældende retstilstand, men alene en tydeliggørelse af, at de vejrmæssige forhold skal være til fare for hesten, førend udgangspunktet om motion eller foldophold kan fraviges.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 25)

Det følger af § 25, stk. 1, at enhver, der holder hest, skal sørge for, at hesten i en tidlig alder oplæres til at blive håndteret.

Af bemærkningerne til hesteloven fremgår, at der ved håndtering forstås opdragelse og oplæring, så føllet vænnes til at blive berørt af mennesker, at der går mennesker omkring det, at det kan få lagt grime på, trækkes ud af stalden mv. og med tiden lærer at få løftet ben, at rykke sig for menneskets tryk, vænne sig til at bære udstyr, rytter mv.

Det følger af § 25, stk. 2, at oplæring, træning og brug af heste skal være tilpasset hestens alder og deres fysiske og psykiske kapacitet, så de beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Med lovforslaget foreslås indført et nyt stk. 3 i den gældende § 25, der undtager heste, der lever delvis vildt i særligt afgrænsede områder, fra kravet om i en tidlig alder at skulle oplæres til at blive håndteret, jf. § 25, stk. 1.

Baggrunden for den foreslåede undtagelse i stk. 3 er, at der visse steder i Danmark findes heste, der lever delvist vildt på afgrænsede arealer, og hvor det ikke er hensigtsmæssigt at stille krav til håndtering. Disse heste findes f.eks. på Sydlangeland og i Lille Vildmose i Østjylland, hvor hestene benyttes til naturpleje samtidig med, at der også er tale om en attraktion, der trækker besøgende til. Der er tale om heste af en hårdfør natur. Hestene lever naturligt som flokdyr og danner deres eget hierarki. De går ude hele året, og der tilstræbes mindst mulig indblanding fra menneskers side. Der er dog typisk adgang for publikum til de arealer, hvor hestene holdes, hvorfor det af sikkerhedsmæssige hensyn er vigtigt, at hestene naturligt holder en passende afstand til mennesker. Af samme grund er det væsentligt, at hestene ikke vænnes til at blive håndteret.

Når terminologien "lever delvist vildt" er valgt i stedet for "lever vildt", skyldes det især, at hestene, trods deres frie liv, bliver holdt på et afgrænset område og er under opsyn og fodres, såfremt der f.eks. under en meget streng vinter bliver knaphed på føde i det område, hvor de holdes. Ved afgrænsede områder forstås eksempelvis et naturreservat, dyrepark eller lignende.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 36)

Det fremgår af lovens § 36, stk. 1, at hesteloven træder i kraft den 1. januar 2008, med undtagelse af bestemmelsens stk. 2-4.

Af § 36, stk. 2, fremgår, at for hestehold, der er etableret før den 1. juli 2007, finder §§ 5, 12 og 13 først anvendelse fra den 1. januar 2011. Af § 36, stk. 3, fremgår, at for hestehold, der er etableret før den 1. juli 2007, finder §§ 11, 16 og 18 først anvendelse fra den 1. januar 2016.

Af § 36, stk. 4, fremgår, at for hestehold, der er etableret før den 1. juli 2007, finder §§ 6, stk. 1 og stk. 3, §§ 7-9 og § 14, stk. 1, 2. pkt., først anvendelse fra den 1. januar 2020. Det vil sige, at kravene vedrørende loftshøjde og staldrumfang, jf. den gældende lovs § 6, stk. 1 og 3, kravene til opstaldning, jf. den gældende

lovs §§ 7-9, og kravet til størrelsen af vinduesarealet, jf. den gældende lovs § 14, stk. 1, 2. pkt., først træder i kraft den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007.

Det foreslås, at § 36, stk. 4, ændres således, at det fremgår, at §§ 6-9 først finder anvendelse fra den 1. januar 2020 for hestehold etableret før den 1. juli 2007.

Miljø- og Fødevarerministeriet har i forbindelse med de enkelte forslag til ændringer af hesteloven overvejet, hvorvidt ændringerne er af en sådan karakter, at bestemmelserne vil kunne træde i kraft umiddelbart, eller om der fortsat vil være behov for en overgangsordning.

Det foreslås, at § 6 med de foreslåede ændringer omfattes af den eksisterende overgangsordning. Det vurderes, at kravene til loftshøjde i den foreslåede § 6, stk. 1 og 4, sammenholdt med de foreslåede undtagelser i stk. 2 og 3, fortsat vil være af en sådan karakter, at bestemmelsen i sin helhed bør omfattes af en overgangsordning. Da nyaffattelsen af § 6 vurderes at lempe kravene til loftshøjde, vurderes der ikke at være behov for at forlænge den eksisterende overgangsordning.

§§ 7-9 foreslås fortsat omfattet af den nuværende overgangsordning i § 36, stk. 4. De foreslåede ændringer til §§ 7 og 9 vurderes samlet set at udgøre en lempelse af kravene til boksstørrelse og opstaldning i forhold til den gældende §§ 7 og 9, hvorfor der ikke vurderes at være behov for at forlænge den eksisterende overgangsordning.

Lovens § 8 foreslås ikke ændret og er derfor fortsat omfattet af overgangsordningen i § 36, stk. 4.

Idet kravet i § 14, stk. 1, 2. pkt., om at vinduesarealet i stalden skal udgøre 7 pct. af staldens gulvareal, ophæves, og de øvrige krav i lovens § 14 allerede gælder i dag for alle hestehold, bortfalder overgangsordningen. De øvrige foreslåede ændringer til § 14 vurderes ikke at kræve større omstilling for hesteholdene, og der er således ikke grundlag for at foreslå, at § 14 omfattes af en overgangsordning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.2. og 3.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til nr. 1-5 ovenfor.

Til § 2

Med lovforslagets § 2 foreslås det, at loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Med § 2, stk. 2, foreslås det, at den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 3, om at føl og plage, indtil de er 1 år gamle, skal på fold mindst 2 timer 5 dage om ugen sammen med artsfæller, først træder i kraft den 1. januar 2020.

Baggrunden for at udskyde ikrafttrædelsen af den foreslåede ændring af bestemmelsen er, at indførelse af en bestemmelse om, at føl og plage, indtil de er 1 år gamle, skal på fold med artsfæller i mindst 2 timer om dagen 5 dage om ugen, er en stramning i forhold til den gældende bestemmelse, der kan få både praktiske og økonomiske konsekvenser for de, der alene har ét føl eller én plag eller har nærtforestående planer om kun at have ét føl eller én plag. Det estimeres, at kravet vil ramme et fåtal af hestehold og således have begrænsede konsekvenser for hesteholdene. På den baggrund, og sammenholdt med den dyrevelfærdsmæssige positive effekt, som kravet forventes at få, vurderes der ikke at være behov for en

længere overgangsperiode, og det foreslås derfor, at bestemmelsen træder i kraft den 1. januar 2020 på linje med lovens eksisterende overgangsordning, jf. lovens § 36, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 1, nr. 8.